

מדינת ישראל
הכנסת השנייה

פרוטוקול מס' 43
מישיבת ועדת הכספים
שנתקיימה ביום ב', כ"ט בשבט תשי"ב
(25.2.52) בשעה 10.30

נרכזים:

י. גורלי - יו"ר
א. אלישר
ז. סוזניץ
א. ציזלינג
מ. קלמר
א. הרצפלד
ק. לוז
ש. דיין
י. פרדר
י. אפרתי
י. בדר
מ. סנה
ר. שרי

חסרים:

ח. אריאב
א. גניחובסקי
י. רוקח

מזכירים:

פ. בפתלי - מ"מ שר האוצר
מר ברגמן - נציג מס ההכנסה
מר ברוש - נציגות מס ההכנסה
מר גלס - משרד המשפטים
מר קטרון - משרד המשפטים
מר בזק - מזכיר

סדר היום:

1. שאילתה.
2. חוק מס ההכנסה.

היו"ר י. גורלי:

אני פותח את הישיבה.

1. שאילתה

א. אלישר:
עוד לפני שנה וחצי הרכיבה ועדת הכספים ועדת משנה לענין נפגעי ירושלים, אך עד כה לא נעשה דבר בענין זה; ברצוני לשאול את היו"ר מה גורל הבעיה.

היו"ר י. גורי:
בענין זה חלה התקדמות, והוועדה כמעט ומיכמה את הדיון. הענין נידון עכשיו במליאת הוועדה, ושר האוצר ביקש לדון בנוכחותו. השבוע בסכם את הדיון בענין זה.

2. חוק מס ההכנסה

היו"ר י. גורי:
חלק מחברי הוועדה היו טבורים שלאור המדיניות הכלכלית החדשה יש צורך להכניס שינויים בסעיפי חוק מס ההכנסה, וביחוד באלה הקובעים את שערי הניכויים והזיכויים. ובקש עכשיו ממלא-מקום שר האוצר להשיב על השאלות בענין זה.

א. ציזלינג:
למעשה, נתצוררו שתי שאלות: האחת - המצומצמת, בקשר למס ההכנסה, והשניה - ביחס לקרטי התכנית הממשלתית בקשר לאשראי, האינדקס וכו'. מכיון שהיו"ר ביקש לדחות את העלאת השאלה השניה עד לאחר גמר הוויכוח הכלכלי בכנסת, כדאי יהיה שהשר נפתלי יענה עכשיו על שאלה זו.

השר פ. נפתלי:
רק הבוקר נכנסתי לתפקיטי כממלא-מקום שר האוצר, ולכן לא אוכל עתה לענות על כל השאלות ביחס לתכנית הכלכלית. אני מקווה שאוכל לעשות זאת בישיבת הוועדה בשבוע הבא.

ועתה, שאלת מס ההכנסה. שוחחתי על שאלה זו עם שר האוצר, ואני בא אליכם בבקשה לא-רק להמשיך בדיון בחוק, אלא להחיש את גמר הדיון בו, מכיון שיש צורך שהוא יכנס לתוקף לפני סוף שנת התקציב 1951/52, כי הוא משמש לגביה עבור השנה החולפת. כן ישנם, בהצעת התיקון, כמה וכמה סעיפים המכוונים ליעל את גבית המסים, גם בדיוני הממשלה התברר שיתכן ואהיה צורך בשינויים ידועים במספרי ובדרגות החוק עבור השנה הבאה, אך קודם-כל יש לגמור עם החוק הנוגע לשנת 1951/52. אנו עומדים עכשיו בתנועה של שינויים ברמת המחיצים והשכר, שכנראה שרק בעוד חודש-חודשיים נוכל לדעת כיצד יהיה בנוי המס החדש.

בקשתנו היא איפוא, להחיש את גמר הדיון בחוק כמו שהוא, סתוך יגיעה ששעוריו יתיחסו רק לשנה החולפת.

י. פרדר:
אני מציע להטיל על היו"ר למסור לשר האוצר מהוועדה דרישת-שלום ואיחולים לרפואה שלמה.

ברצוני לשאול את השר, מתי תקבל הכנסת את הצעת התקציב החדש.

בש/שב

ועדת הכספים
25.2.52

א. ציזלינג:

לפי המצב הקיים, נמצא, הוטא נשכר וצדיק מפטיד. כל מי שלא שילם צמט הכנסה במשך כל השנה, נמצא טרויח, כי הוא השתמש בכספי האוצר לרכישת נכסים שמחירם עלה עתה, והם יחזירו לאוצר את חובם שערכו השתנה לגמאי. לעומת זה, שילמו העובדים, בדרך-כלל, את התשלומים מדי חודש בחודשו.

האוצר צריך איפוא לשנות את החוק סיטורו. ברצוני להעלות, על דעת עצמי, מחשבות אחדות בכיוון זה. ההנחה הראשונה היא, שהאוצר צריך להציע לנו להפריד בין החשבונות של השנה שעברה עד ינואר, ומינואר 1952 צריכים להכנס התיקונים שיחיימו לתמורות שחלו מאז. שנית - אנו צריכים לחייב את אלה שלא שילמו את מסייהם במשך השנה בתשלום מס בשעוק מוגדלקאלפי התמורה שחלה בשווי הנכסים על-פי החלטות הממשלה. פירוש הדבר - החזרת המגיע. שלישית - יש להקפיד את מס ההכנסה מתוספת היוקר של יוטף למשכורת העובדים, כבר מה-1 לינואר 1952.

ק. לוז:

הצעת חבר הכנסת ציזלינג מכניסה, לדעתי, סכך גדול ומיותר. דין חוב לאוצר כדין כל חוב, ולא שמענו עדיין, ואינני יודע אם אנו צריכים לעשות, הישוב חודש של החובות לאור התמורות במחירי. אני רואה בהצעת ציזלינג תקדים מסוכן שאין להעלותו על הדעת.

אני מקבל את ההצעה שביחס לתוספת-היוקר המוגדלת של חודש פברואר יש להכניס מיקון ביחס לגביית מס ההכנסה על תוספת זו. אני מציע לקבל את הצעת השר נפתלי לגמור את הדיון בחוק מס-ההכנסה, מתוך כוונה שלגבי 1952/53 יוכנס תיקון חדש.

א. אלישר:

הצעת ציזלינג עלולה להכניס אותנו למערבולת מסוכנת. יש לדעת שלא-רק חייבים לאוצר, כי-אם האוצר חייב באותה מידה, ותקדים זה יחייב גם אותו.

ה. שרני:

גם אני חושב שבסיכום הדיון על החוק נצטרך להגיע לטידור מיוחדאביחס לתוספת היוקר, כי המצב של היום יגרום לכך, שחלק ניכר מתוספת היוקר תילקח על-ידי מס ההכנסה.

השר פ. נפתלי:

ברור שצריכות להיות הקלות טסויימות ביחס לתוספת היוקר, אבל אינני חושב שיש לשחרר את כל התוספת מס ההכנסה; יש לדעת שגם הממשלה משלמת תוספת זו להוצאותיה, והיא צריכה, על-כן, לקבל חלק מכסף זה בחזרה. אנו נצטרך לקבוע זאת עוד לפני ה-1 באפריל.

לדעתי, לא באים כלל בחשבון שינויים בחובות, כי על-ידי-כך אנו הורסים את המטבע שלנו במקום לנסות להגיע לייצובו הכוונה היתה להניח כבר בשבוע זה,

בש/שב

ועדת הכספים
25.2.52

שר

את הצעת התקציב החדש על שולחן הכנסת, אך בגלל מחלתו אלא/האוצר חלו עיכובים אחדים, והתקציב יונח רק בשבוע הבא. יתכן שאוכל לפתוח את הויכוח עליו כבר ביום ד', ולא - יהיה הדבר רק ביום ב' בעוד שבועיים. נאטרך לסיים את הדיון בחוק מס ההכנסה כבר בשבוע הבא, לפני שהוועדה תתחיל לדון בתקציב. אני מבקש, לכן, את הוועדה להשאיל את הדיון בחוק זה.

מר ברגמן:

ברצוני רק להוסיף, שהחוק החדש מזכה את העובדים ב-5% משעור המס, אם הם משלמים אותו במקום העבודה. אני חושב שאורת שחרור בכיוון זה היא הרצויה ביותר.

היו"ר י. גורני:

אני מבין איפוא שאפשר להכניס לסדר-היום של הוועדה לשבוע הבא שאלות ותשובות של מ"מ שר האוצר ביחס לתכנית הכלכלית החדשה. ועתה, ניגש לדיון בתיקונים לפקודת מס ההכנסה.

(השר נפתלי יוצא)

ז. סווייב:

לאחר השינויים הרבים שהוכנסו במשך השנים בפקודת מס ההכנסה, אני חושב שכשאי פעם לפרסם חוק מס הכנסה שלם שיכלול את כל השינויים, כדי שאדם יוכל לקרוא את החוק הנמצא בתוקפו.

היו"ר י. גורני:

אני שותף להצעה זו, ולא-רק ביחס לחוק זה.

ז. סווייב:

כפי שכבר הסברתי, אני מציע לבטל את שיטת הזיכויים החדשה, את שיטת נקודת ההקפאה ולבסס את מס ההכנסה על שיטת הניכויים.

הצבעה

ההצעה להמשיך בשיטת הניכויים - נפלה

א. ציזלינג:

ברצוני לציין שמאחר שלא השתתפתי בישיבה האחרונה, לא הספקתי עדיין לקבוע את עמדתי לשאלה זו, ואני משאיר לי - אם אצצה בכך - זכות להמתייגות.

מאחר שאנו נתחיל לדון בסעיף החוק, אני מציע להשאיר את ההצבעה הסופית על כל סעיף לאחר שבגמור את הדיון אבכל החוק.

ההצעה בתקבלה

בש/שב

ועדת הכספים
25.2.52

אנו עוברים לקריאת סעיפי החוק:

היו"ר י. גורי:

11. במקום הסעיפים 14, 15 ו-16 לפקודה יבואו סעיפים אלה:
14 (1). בבירור הכנסתו החייבת במס של יחד שהיה יושב
בישראל בשנה שקדמה לשנת השומה, יותר ניכוי של
300 לירות."

אני מציע 350 לירות.

מ. קלמר:

אני מציע 520 לירות.

י. בדר:

אני מציע 500 לירות, ובהמשך הדיון
אציע לא לנכות זאת, אלא למי שמשתכר

א. ציזלסוב:

מעל לסכום מסויים.

אני מציע 450 לירות.

ז. סטנזיב:

ברצוני לשאול את סר ברגמן: אם אציע
העלאת הסכום ל-400 לירות כיצד ישתקף

י. פרדר:

הדבר מבחינה אבסולוטית?

לו 400 אלף משלמי המסים היו משלמים
בעד 50 לירות ראשונות אחרי ה-300,

סר ברגמן:

זה יגיע ל-3 מליון לירות. אבל הסכום הוא הרבה יותר גדול.

ברצוני עוד לשקול את הצעתי.

י. פרדר:

פיסקה (2) נמחקת, ונוסח פיסקה (3) הוא זה:

היו"ר י. גורי:

14 (3). יחיד שמלאו לו 65 שנה לפני ה-1 באפריל של שנת השומה, והכנסתו
החייבת במס לפני הנכוי לפי סעיף קטן (א) וסעיף 15 (2) (ב)
אינה עולה על 800 לירות, יזוכה במס בסכום של 60 לירות, נוסף על
הניכוי לפי סעיף קטן (1); היתה הכנסתו הכוללת האמורה של יחיד
כזה עולה על 800 לירות לא עולה על 1200 לירות - המס שהוא חייב
לשלמו לא יעלה על סכום המצטרף לסכום המס שהיה חייב בו אילו
היתה הכנסתו האמורה 800 לירות וממחצית סכום הכנסתו העולה על
800 לירות."

בישיבה הקודמת העלה חבר הכנסת רוקח את שאלת
הגיל.

ז. סטנזיב:

בש/שב

ועדת הכספים
25.2.52

מר ברגמן:

אני לא מציע להרחיק לכת מחוק הבטוח העממי הקובע בשביל הגבר 65 שנה, ובשביל האשה -60. אפשר גם להפוך מחוק זה בין האשה והגבר.

א.אלישר:

מכיון שחוק הבטוח העממי עבר רק קריאה ראשונה, אפשר לשנות גם אותו. אנחנו שומרים, בכל-אופן, לעצמנו זכות הסתייגות בענין זה.

י. בדר:

אני מציע: 60 שנה לגבר, ו-55 לאשה. ביחס לניכוי - אני מציע 120 לפדות במקום 60, ואת הגבולות אני מציע לקבוע: במקום 800 - 1200, במקום 1200 - 1800.

א.אזוליינג:

אני מציע להגדיל את הסכומים מ-800 ל-1000, מ-1200 ל-1500 ומ-60 ל-80. אני מודע שאני משאיר לעצמי חופש לשיקול נוסף בקריאה הסופית ביחס לכל ההצעות שאני מציע היום.

הינריך י. גנרי:

נוטח פיסקה 4 של סעיף 14 הוא כזה: "יחיד שאיבד יותר מ-30%, אך לא יותר מ-50% מכושר עבודתו כתוצאה ממצעי מלחמה - יזוכה ממס בסכום של 60 לירות, נוסף על כל ניכוי או זיכוי לפי סעיף זה. יחיד שאיבד כאמור יותר מ-50% מכושר עבודתו, יזוכה צאצאא ממס כאמור בסכום של 90 לירות".

מר ברוש:

החוק זיכה מקודם רק נכה שאיבד 50% ויותר מכושר עבודתו. זוהי איפוא הוספה.

הנר"ר י. גנרי:

נוטח הסעיף הבא הוא:

15. (1) יחיד שהוכיח להנחת דעתו של פקיד השומה, כי בתוך השנה שקדמה לשנת השומה היתה לו אשה שחיתה עמו או שכלכלתה היתה עליו, יזוכה ממס בסכום של 30 לירות".

"ניכוי וזיכוי ממס בעד אשה, ילדים או תלויים

א.אלישר:

נראה לי ש"אשה שחיתה עמו" יכול להתפרש לאו דוקא כאשה חוקית.

מר קטרון:

מונח זה תורגם מנוטח החוק המקורי באנגלית, ולמלה "וויף" אין פירוש אחר בעברית, אלא "אשה". על-ידי-כך לא נגרסה שום אי-הבנה משפטית.

בש/שב

ועדת הכספים
25.2.52

אני מציע לכתוב: „אשתו“.

ק. לון:

מר ברנטון:
מכיון שלא תמיד נמצאים בידי הבעל המטמכים
המעדים על בשואיו - חזקה על אדם שהוא חי עם
אשה שהוא אשתו, ועלינו להוכיח את ההיפך. אין צורך להחמיר בענין זה.

נשאר ליועצים המשפטיים שלנו ניסוח דבר זה.

היו"ר יגור:

אני מציע להגדיל את הסכום של 30 לירות ל-50.

י. בדר:

היו"ר יגור:
לפני שנסיים את הישיבה ברצוני להציע לקיים
את ישיבותנו ביום ג' ו-ד' בשעה 8.30 בטקום
בשעה 9.00, מאחר שהוחלט לקיים את המליאה ביום ד' החל משעה 12.

ה הצ ע ה נ ת ק ב ל ה

הישיבה טגורה.

היו"ר יגור:

הישיבה ננעלה בשעה 13.15.